

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Exempla Castitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

prehenditur, nec in eis inanes secularium negotiorum
bula, sed verba sacra lectionis audiuntur: cum non altera
quàm necesse est, servitur corpori, sed sola ejus infirmitas,
reficitur, ut ad usum exercenda virtutis habeatur.
itaque si vos in conviviis vestris agatis, abstinentiam
teor, Magistri estis.

Exempla Castitatis.

I. Quantopere hæc Castitas, quæ est virtus ab illicitis
venereæ voluptatis coercens, Sacerdotibus necessaria sit,
ex hoc patet, quòd jam olim DEUS in veteri Testamento
Sacerdotes in tabernaculo ministraturos à mulieribus abstinere
debuerint, unde ut rectè argumentatur Innocentius
dist. 31. c. 4. multò magis Sacerdotes vel Levitæ post
ex die ordinationis suæ servare debent, quibus vel Sac
tium, vel Ministerium sine successione est, nec præter
quàm vel à Sacrificiis divinis, vel à Baptismatis officio
Et si Apostolus 1. Cor. 7. suavitè abstinentiam ad tempus
eis, ut vacent orationi; multò magis Sacerdotes, quibus
orandi & sacrificandi jure Sacrificium est, debent
ab hujusmodi consortio abstinere, uti idem Innocentius
dist. c. c. 5. discurret. Unde & ipse Christus, ut ostendat
quantopere cupiat hæc virtute instructos esse Sacerdotes,
misit quidem Apostolos suos in varia peccata cadere, quibus
tamen illos unquam luxuriæ notâ vel suspitione maculâ
voluit. Duobus autem præcipuè actibus castitatem
monstrare debet Sacerdos.

II. Primus est, ut nihil unquam castitati contrarium
suscipiat, verbo, aut opere committat, sed illud præcipue
Apostoli monitum ad Eph. 5. *Fornicatio autem, & omnis
immunditia, aut avaritia, ne nominetur in vobis, quæ
deceat Sanctos*: altè pectori insculptum habeat, studio
mèque observet, sicut plurimi Sacerdotes exemplo
cuerunt.

S. Gregorius Nazianzenus, cum quondam lectioni
duas mulieres decoras juxta se sedentes vidisset, & torrens
eas vultu aspiciens, quænam essent, & quid sibi vellent
terrogasset, illæ familiariter eum complectentes, nec
lestè ferat, inquit, præsentiam nostram, amba

ubi familiares sumus : altera quippe ex nobis Sapientia,
altera Castitas vocatur, & iussæ sumus à DEO tecum habi-
tate, quia mundum & jucundum in corde tuo habitaculum
parasti. Rufinus in prolog. libr. S. Gregor.

Cum Nobilis quædam Matrona, eâque pulcherrima S.
Wolstanum Wigorniensem in Anglia Episcopum ad turpi-
tatem provocaret, ipse auditâ funestâ fœminæ voce, fâ-
cto crucis in fronte signaculo dixit : Fuge fomes lasciviæ,
Satanæ filia, vas Satanæ ; & simul alapam mulierculæ tanto
impetu impexit, ut crepitus illiæ palmæ in tota domo audiver-
etur, verbisque severissimis, & Episcopo dignis eam abegit.
S. Hieronimus 19. Jan.

S. Ignatius Lojola, ex quo die in B. Virginis Patrocinium
dedit, tantam consecutus est castitatem, ut nullam deinceps
carnis tyrannidem, quamvis præfervidus naturâ, sen-
tisset. Maffæus l. 3. vit. c. 8.

S. Franciscus Xaverius tantopere castitatem coluit, ut
etiam ipsum libidinis nomen summopere horreret ; unde
cum turpe ipsi dormienti somnium quondam evenisset, adeo
illi resistit, ut copiosus per nares sanguis efflueret. Vita.

De S. Epiphanijs Episcopi Ticinensis castitate sic scripserunt
Erodus ejus Successor : Constituebat in eo domum suam
castitas, & continentia radices fixerat in profundis. Virum
esse, nisi per patientiam laboris ignorabat ; carnem se
habere, nisi cum moriturum se meminerat, nesciebat.

P. Angelus Moritola tam insigni castitate à DEO donatus
fuit, ut in missionibus solus inter homines Ethnicos & nu-
mos non aliter ac beata mens à cælo delapsa viveret, aspe-
ctusque eorum non aliter, quàm ligneum quoddam aut sa-
puleum simulacrum moveretur. Syllabus Prov. Pervan. 7. Oct.
1626.

Petrus Forerius etiam minimam iniquitatem castitati
contrariam sic avertebatur, ut famem potius ad mortem
toleraturus fuisset, quàm panem à suspecta manu subactum
comederet : ad hæc neque digitum hominis pro re quacun-
que totius Mundi attrectasset ; unde si Epistola, liber, cla-
vis, vel res alia ipsi tradi debebat, jubere consueverat, ut
mensæ vel fenestræ imponeretur, ne dantis manum attrecta-
ret. L. 2. vit. c. 9.

Infrus. IX.

M

III. Alter

III. Alter actus est, ut omnes occasiones lædendæ eatis, præcipuè Mulierum aspectus & consortium, studio devitentur, ne, qui amat periculum, pereat. hinc meritò S. Hieronymus Nepotianum hortatur: *Patrum tuorum aut raro, aut nunquam Mulierum præterierant; quòd si verò propter officium Clericatus aut visitetur, aut Virgo, nunquam domum solus intratus cum sola secretò, & absque arbitro vel teste, non sicut enim non potest homo, teste Salomone prov. 4. 17. dare ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant, aut ambulare super prunas, ut non comburantur pedes eius; sic qui ingreditur ad Mulierem proximi sui (sine debita causa & cautela) non erit Mundus, cum reprobam; quam doctrinam accuratissimè tanè quamplurimè sacerdotes observârunt.*

S. Augustinus Episcopus nullam Mulierem intra domum suam conversari est passus, ne quidem germanam sororem suam Vidua DEO serviens multo tempore usque ad diem mortis sui Præposita Ancillarum DEI vixit. Nunquam ad scæminas rogatus sine testibus Clericis intrabat. Solum cum solis est collocutus, asserens, nunquam fornicat cum Servis DEI etiam castissimis, quamquam præteritæ carnis spiritualis, conversari debere; nam amor spiritualis generat affectuosum, affectuosus obsequiosum, obsequiosus familiarem, familiaris sæpe generat carnalem, & carnalis quod S. Paulus ad Gal. 3. prædixit, ut, qui spiritu conceptus non consummet.

S. Ursinus Presbyter adeò Mulierum consuetudinem testatus est, ut etiam in agone appropinquanti scemina exierit: *Recede à me Mulier, adhuc igniculus vivit, tolle.* Daurolt. in flor. ex. c. 3. tit. 49. ex. 2. ex S. Gregorio Dial. l. 4. c. 11.

S. Carolus Borromæus nunquam induci potuit, ut sceminas, consanguineis licet, nisi coram Personis valèntioribus loqueretur; in loquendo autem nemo illo circumstantior, nullum verbum edere auditus est, quod vituperandum videret. Vit. compend. c. 26.

S. Petrus de Alcantara non solum conversationem Mulieribus, sed etiam aspectum earundem studiosum

cabat; unde per 40. annos nullam Mulierem, quantumcumque propinqua fuerit, aspexit. Comp. vit. c. 3.

Alanus de Solminihac Lutetiæ propter Episcopatus sui negotia versatus, noluit in ulla domo divertere, nisi cum hac conditione, ne ulla fœmina sub suum & suorum aspectum veniret, alioqui se recessurum è diversorio, quod & quindecim postea diebus fecit, cum Puella necessitate compulsâ culinam intrasset. Iter agens nunquam permisit, ut fœmina ulla sub quocunque prætextu cubiculum intraret, sibi ipsi potius servire malens, quàm ab illa accipere obsequium. Studiosissimus semper fuit, ne lumina in illarum vultum defigeret, ne qua remaneret in se imago, quæ puritatis suæ candorem posset offuscare. Si porro cum iis loqueretur, faciebat idem vera fronte, nec aliter se habebat, quàm si in confessionali esset, ne videlicet ullo modo earum faciem intueretur. Vita l. 3. c. 5.

Petrus Forerius Canonicus Curionem agens noluit in ædem suam recipere ullam Consanguineam, ac ne ipsam quidem Matrem, non nescius, si nonnulla Concilia Parochis id concedant, hoc non nisi per conniventiam fieri. Moniales, quarum curam susceperat, nunquam nisi duobus passibus distantes, & aliâ præsentem, alloquebatur. Nec tantum ipse eas non aspicebat, sed etiam illis præceperat, ut ab ejus aspectu studiosè abstinere. Vita l. 2. c. 9.

P. Balthasar Alvarez ne in publico Inquisitionis actu Mulieres aspicere cogeretur, septem integris horis oculos in B. Virginis iconem defixos habebat. Vit. c. 5. §. 1.

Jacobus Merlohorstius Parochus multis annis coctos cibos è vicina domo accepit, ne Mulierem admittere cogere-
retur. Ac licet postremis annis sororem in domum recepisset, nunquam tamen ipsam, vel aliam Mulierem intra limen cubiculi pedem inferre passus est. Et licet importunæ quarundam Matronæ id ipsum flagitarent, constanter id negavit, & publico ostio hanc Epigraphen appendi jussit: Mulierum pedes foras sunt. Vit. c. 13.

IV. Merito ergo quivis Sacerdos salubrem S. Leandri Episcopi ad Virgines adhortationem c. 2. sibi applicat: *Quisquis vir, si sanctus est, nullam tecum quarat familiaritatem, ne videndi iugitate aut infameiur utriusque sancti-*

tas, aut pereat. Decidet enim à caritate DEI, quæ præ
 trandi operis mali occasionem præbuerit. Decidet à
 zate proximi, quæ, etsi malè non agit, opinione tantum
 simam famam nutrit; dispar enim sexus in unum
 coitillatur instinctu, quo nascitur; & naturalis
 flamma, si incomposita attigerit. Quis colligabit ignem
 sinu, & non comburetur? ignis & stippa utraque
 traria in unum redacta flammam nutriunt: Viri
 famina diversus si conjungitur, quo lex natura
 commovetur. Quæ sanè doctrina à Sacerdotibus tantum
 gentiùs observari debet, quantò vehementiùs ipsi
 aliis insidiatur malignus hostis, ut enim rectè S. Hiero-
 mus ep. 22. advertit, Non quarit Diabolus homines
 & eos, qui foris sunt, & quorum carnes Rex Assyria
 succendit; de Ecclesia Christi rapere festinat, esca-
 cundum Abacuc selecta sunt, Iob subvertere cupit, &
 rato Iuda ad cribrandos Apostolos expetit potestatem,
 verò, ut rectè monet Cassianus l. 6. Instit. impossibili-
 minem suis, ut ita dicam, pennis ad præcellæ huius
 tis præmium evolare, nisi eum gratia Domini de terra
 evexerit, ideo cum Salomone & S. Paulo ad eundem est
 nus, & ex totis præcordiis deprecandus, ut stimulum
 auferat, ita tamen ut propria cooperatio non neg-
 sine qua DEUS hanc gratiam non dabit. Certè ex huius
 operationis defectu plurimos castitatem non obtine-
 pienter advertit S. Augustinus l. 2. de merit. c. 77. dicit
 Casti non sumus; non, quia non possumus, sed quia non
 lumus; nam qui te hortatur, ut voveas, ipse adjuvat
 ut reddas; alioqui culpa illius esset, si, quod impossibile
 efficere requires. Neque igitur culpandus est DEUS,
 præcepit, vel qui non adjuvat, quia non præcepisset,
 juvare vellet. Culpa igitur tota in te est, qui dicit
 le, neque tamen te promotes; dicit te non posse; neque
 men, ut possis, conaris.

Exempla Humilitatis.

I. Humilitas est virtus, quæ inordinatus excellenti-
 petitus reprimatur; quæ, quantopere necessaria sit Sac-
 tibus, sat clarè Christus ostendit, dum Apostolis suis

illis virtutibus hanc commendavit, dicens Matth. 11. *Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde*; & merito, duæ namque sunt causæ, ob quas Sacerdotibus præcipuè est necessaria. Prima est, quòd ad majorem perfectionem & sanctitatem ipsi sint obligati; unde profundius etiam Humilitatis fundamentum jacere debent, ut sapienter S. Augustinus l. 10. de Verb. Dom. advertit, dicens: *Qui cogitat magnam fabricam construere celsitudinis, prius de fundamento cogitet humilitatis*; & quantum quisque vult imponere momentum adificij, quanto erit majus adificium, tanto altius fodit fundamentum. Altera est, quòd hoc ipso, quòd copiosior habeat occasionem, præclara opera patranda, & multiplices meritorum thesauros congregandi, humilitati etiam, teste S. Hieronymo in epist. ad Celantiam, & præcipua conservatrix, custosque virtutum aliarum, studere debeat; nam, ut rectè S. Gregorius l. 8. moral. pronuntiavit, *perit omne, quòd agitur, si non in humilitate custoditur*. In tribus autem præcipuè actibus hujus virtutis exercere se debet Sacerdos.

I. Primus est, ut seipsum ex corde despiciat, vilissimumque reputet, nihilque sibi gloriæ aut honoris de ullo opere ascribat; sic enim Servator ipse monuit Luc. 17. dicens: *Sic & vos, cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus, quòd debuimus facere, fecimus*. Et verò quis præclarum, laudèque dignum opus se fecisse arbitretur, si centum milliones talentorum debeat alteri, & semel unicum de tam grandi debito obolum solverit? an qui tam grandi ære ob accepta beneficia DEO obligati sumus, ut, licet omnes virtutum actus possibiles soli exercuissemus, & infinitos homines ad meliorem frugem convertissemus, necdum obolum solvisse censeremur; quantò minùs ergo, si unum duntaxat aut alterum virtuosum opus patravimus, aut homines paucos converterimus, causam superbiendi habebimus? Unde merito Sanctissimi quique Sacerdotes vilissimam de seipsum opinionem conceperunt.

S. Paulus, quàm vilem se æstimavit, ipsemet l. ad Cor. 4. significavit, dicens: *Ego sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus*.

S. Ignatius Lojola ad eò omnem excellentiæ appetitum suppresserat, ut ipsemet fassus sit, se per viginti annos tantamquam vel minimam superbiæ tentationem fuisse passum, imò miraretur, quomodo homo seipsum cognoscere possit. Vita l. 4. c. 1.

S. Franciscus Seraphicus non modò vilem & abjectam se reputavit, sed etiam peccatorum maximum æstimavit, apertè confessus est; ob quam causam Frater quidam præstantissimam illi in cælo sedem paratam esse. Vita l. 1. c. 1.

S. Franciscus Xaverius se nequissimum omnium seipsum pronuntiabat; laudem & honorem non minus, quam alij vituperationem & dedecus horrebat. Dicebat, se sibi esse, DEUM Sociorum precibus, & meritis dare tantam gratiam. Ne ob miracula à se patrata magni fieret, partim ex iis locis aufugit; partim, ut miraculum retineret, rogavit; partim ipsorum ægrorum, puerorumque, ad se mittebat, fidei adscribebat. Vita.

Alanus de Solminihac mox in principio suæ conversationis hoc propositum concepit: *Humilitas & mansuetudo mihi virtutes erunt; quare ut eas mihi comparem, habebo curam omnis generis medicis hunc in finem accipere datis utendi*; hinc dicere solebat, pro hac virtute quædam incomparabiliter majore animo opus esse, quam aliarum virtutum consecutione; eò quòd aliarum virtutum pulchritudo ex seipsa quoddam quasi illicium esset, quæque pergrata, humilitatis verò pulchritudo omnino cognita & occulta sit, & ut deformis valdè oculis reprobetur. Ipse certè in oculis suis semper minimus sibi visus, nec aliud se, quàm vilem terræ vermiculum esse dicebat, quæ dignitas Episcopalis oculis illius caliginem obducat, potius majus studium hujus virtutis ingeneravit, utpote quæ putabat Episcopum cum veritate nominari non potest, cum Eccl. 3. dictum sit: *Quantò major es, humilia te omnibus*. Sed & si quid in laudem ipsius diceretur, non ter, quàm si tormentum subiret, accepit.

P. Petrus Faber ob humilitatem suam, summis, & infimis amabilis, admirabilisque extitit. Rogabat DEUM assiduò, ne ob suas imperfectiones DEI gloria vel præteriret.

appetit impeditur. Cum Pueris & hominibus tenuibus li-
 berissime agebat, quia intellexit, DEO gratissimos esse la-
 boribus pro his susceptos. Vita l. 2. c. 12.

P. Franciscus Suarez cum ad summum literarum, famæque
 veligium pervenisset, candidè fatebatur, nulla se animi cla-
 ritate moveri, quòd sciret, quàm plurimos alios etiam Rusti-
 cos, si iidem, quibus ipse, à DEO juvarentur auxiliis, do-
 ctiores, sanctioresque evadere potuisse. Indignum se alo-
 bare, qui infimi coqui munus obiret. Vita 10. de Ang.
 p. 172.

P. Paschasius Broætus unus è primis S. Ignatij sociis di-
 cere solebat, se quindecim annis humilitatem à DEO pe-
 tisse, & tamen parùm adhuc habere, sæpèque Dæmonem
 sibi ante faciem stercorea projicere. Unde Dæmon ipsum
 propter humilitatem adeò fugit, ut, cum Laureti à nemine
 spici posset, Paschasio templum egresso clamaret; hunc ti-
 meo: & mox egressus sit. Vita MS.

III. Secundus actus est, ut etiam ab aliis quis despici de-
 sideret, ideòque vilissima munera & opera ambiat, ac qua-
 sit; *Verus namque humilis vilis vult reputari, non humi-*
lis predicari, & gaudet de contemptu suo, ut rectè S. Ber-
 nardus l. 26. in Cant. notavit. Unde sapienter etiam S. Hie-
 ronymus dixit: *Multi humilitatis umbram, veritatem*
cauci sectantur; auferantur omnia figmenta verborum,
essent simulati gestus, verum humilem patientia ostendet;
 quo iudicio multi Sacerdotes suam humilitatem probârunt.

S. Paulus adeò contemptum sui amabat, ut cum veritate
 1. Cor. 12. dicere potuerit: *Placeo mihi in infirmitatibus*
meis, in contumeliis, in persecutionibus, in angustiis pro
Christo.

S. Franciscus Borgia cum in culinam descendisset, & par-
 vorum à se coctum Aarozio misisset, interrogatus postea,
 quantum DEI munus esset, ejusmodi vilia officia obire, tan-
 tum, respondit, ut equidem me illo indignum putem. Hist.
 Soc. p. 1. l. 9. n. 78.

S. Petrus Martyr Ordinis Prædicatorum adeò se humilem
 in Fratrum Congregatione exhibuit, ut ad illorum obse-
 quia, quibus Juvenis solebat occupari, plerumque etiam
 se ultro offerret. Itaque crebrò pia sollicitudine
 M 4 servie-

serviebat Infirmis, sæpe hospites hilari excipiebat. S. C.
 quio, interdum etiam Janitoris officio fungebatur. S. C.
 29. April.

P. Martinus Delrio post adeptam in jure Doctoratum re
 ream, post scriptos legum Commentarios, post tot doct.
 mos in Societate libros editos, post supremum Brabant.
 Senatum Philippo II. Hispaniæ Rege jubente gestum, in
 jus Palatinis, Militibusque diu dictum, post Cancellari
 Regiique Fisci Præfecturam, Societatem ingressus, ab S. C.
 Novitiatu, 32. annum agens, cum Juvenibus Dialo
 cœpit insudare, nec prius desistere, quàm triennale
 sum absolvisset. Sed & lacerâ non rarò veste indutus
 nomum per urbem comitabatur, & quæ ille emerit. Epi
 mediam urbem stupente Civitate ad Collegium defert. Feb.
 Vita.

Joannes Nunnus Patriarcha Æthiopiæ in nulla provinci
 mus esse volebat, sed ministrabat mensæ, lavabat
 cubiculum suum purgabat, vestes laceras reficiebat, non p
 trem quendam ad ægrum vocandum, per modum Societ
 mitabatur.

Constantinus Presbyter in contemptoris sui amplect
 volavit, eumque amanter exosculatus dixit, nemine
 renus veriora de se locutum fuisse. Pennequin. in
 dissert. 1. §. 1.

IV. Tertius actus est, ut honores & dignitates oblat
 caciter repellantur, vel certè non nisi à concto recipi
non enim magnum est esse humilem in abiectione.
 Bernardo s. sup. missus est, *magna prorsus, & rara
 est humilitas honorata*; cujus quamplurima exempla
 riis Sacerdotibus habemus.

S. Thomas Aquinas ab Urbano quarto Romam voc
 nunquam adduci potuit, ut honores acciperet, & Arce
 scopatum Neapolitanum, etiam deferente Clemente
 recusavit. Vita 7. Mart.

S. Gregorius Magnus ad Pontificatum electus in cave
 silvestrem se abdidit; nec prius paruit, quàm indic
 lumæ fulgidæ super se à cælo dependentis proditus,
 tractus est. Vita 12. Mart.

S. Cudbertus Lindesfarniensis Episcopus, licet multi ad
 ipsum à Rege & Synodo congregata Legati & Literæ de Epi-
 scopatu recipiendo mitterentur, constanter tamen dignita-
 tem rejectit, donec à potentibus Viris & Religiosis sui Mona-
 chij genua flectentibus, lacrymantibus, & per DEUM ob-
 secrantibus persuasus, eo præcipuè titulo suscepit, quòd ei à
 sancto quodam Viro prædictum sit, ipsum Antistitem futu-
 rum. Vita 20. Mart.

S. Guarinus Prænestinus Episcopus communi omnium vo-
 in Episcopum electus, custodibus, qui constituti erant, ne
 egeret, elusus, tamdiu latuit, donec alius Episcopus electus
 us. Quamvis postea à Lucio secundo Romam venire iustus
 Episcopatum Prænestinum acceptare coactus sit. Vita
 Febr.

Andreas Oviedo, cum ei Episcopatus Hierosolymitanus
 nunciatus esset, ita consternatus est, ut statim S. Ignatio
 scripserit, se in omnibus quidem obediturum, hæc una in re
 non posse, se proin Pontifici scripturum, cujus tamen jussu
 suscepit munus. Vita MS.

Joannes Nunnus dicebat, se malle totam vitam in catena
 transigere, quam Patriarcham Æthiopiæ fieri; quamvis hoc
 munus ex obedientia suscipere coactus sit. Hist. Soc. p. 1.
 14. n. 15.

Jacobus Laynes secundus Societatis JESU Generalis non
 modò Episcopatum, & duplicem Archiepiscopatum, sed
 etiam Cardinalatum, & Pontificatum, pro quo duodecim
 vota habebat, generosa constantia & humilitate à se re-
 pulit. Hist. Soc. p. 2. l. 8. n. 216.

V. Quare omnes Sacerdotes meritò saluberrimam S. Au-
 gustini to. 2. epist. 56. adhortationem sibi applicare debent:
*Obsecro, & plurimum rogo, non patiamini sine causa tam
 pretiosum exemplar (Christi scilicet humilitatem) vobis
 exhibitum esse, sed conformamini illi, & renovamini spi-
 ritu mentis vestrae. Imò non parùm etiam proderit, imagi-
 nari ipsum Christum ad Sacerdotes illa olim Luc. 22. ad Apo-
 stolos dicta verba repetere: Reges gentium dominantur eo-
 rum, & qui potestatem habent super eos, benefici vocan-
 tur: vos autem non sic, sed quicumque voluerit Major esse
 inter vos, sit vester Minister: & qui praeessor est, velut
 Mini-*

Ministrator, & ecce ego in medio vestri sum, sicut querebant ministrat.

Exempla Mansuetudinis.

I. Mansuetudo est virtus, quâ iram adversus eos, qui injuriâ comprimimus, sed & aliâs omnem ex animo iram patrem excludimus; cuius necessitatem respectu Sacerdotum ipse iterum Christus Matt. 11. latè clarè insinuavit, dum ad Apostolos dixit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris;* ut Sacerdos ut rectè S. Chrysostomus ho. 58. in gen. dixit, nihil per conciliandos, promerendosque inimicos infensissimam mansuetudine efficacius; Hinc Moyses pro ductore Populi Israëlitici electus, totius plebis (hac virtute) sibi consiliarius devinxerat, ut plus eum pro mansuetudine diligenter pro factis admirarentur, uti S. Ambrosius l. 2. officii notavit. Quæ causa fuit, ut semper illi Sacerdotes discreti Zelo salutem Proximi procurare conabantur, mansuetudine velut præcipuo instrumento uterentur, non uti videlicet sententiæ à Siracide c. 3. prolata: *Mansuetudine opera tua perfice, & super hominum iram diligèris.* Quòd si verò ut diligatur Sacerdos, faciat mansuetudo, hoc ipso etiam, ut fructuosâ existat, laboribus, procurabit, nam ut præclare dixit S. Augustinus tr. 7. in epist. 1. Jo. c. 3. *semel tibi breve præcipitur: Dilige, & fac, quod vis. Sive taceas, sive in dilectione taceas: sive clames, dilectione clames: sive emendes, dilectione emendes: sive parcas, dilectione parcas. Radix sit intus dilectionis, non potest de ista radice bonum procedere.* Dux autem præcipuè sunt occasiones in quibus hanc mansuetudinem ostendere debet Sacerdos.

II. Prima est, cum instruere & corrigere oportet; in tali casu enim ob oculos haberi debet Apostoli illud ad Galatas c. 6. monitum: *Fratres, etsi præceptor tuus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis; nihil enim est, quod non possit corrigi in mansuetudine Domini.* S. Chrysostomo ho. de mansuet. sic conciliat Dominum & miliares, ut quòd illum videant tranquillum se offerre, & mansuetudine iucundum; nam & talem majorum